

HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA

Zagreb, 14. lipnja 2022.

IZVJEŠĆE PREDSJEDNIKA

HRVATSKE ODVJETNIČKE KOMORE

za razdoblje od 11. srpnja 2021. do 9. srpnja 2022.

Ovo izvješće sadrži pregled aktivnosti Upravnog odbora Hrvatske odvjetničke komore u razdoblju od 11. srpnja 2021. do 15. lipnja 2022. godine. Izvješće će biti usmeno nadopunjeno na sjednici Skupštine Hrvatske odvjetničke komore (nadalje: HOK ili Komora), a usvajanjem izvješća odobrava se rad Upravnog odbora u razdoblju od 11. srpnja 2021. do 9. srpnja 2022. godine.

Ovo izvješće neposredno se nastavlja na izvješće za 2020./2021 godinu, što pokazuje kontinuitet rada na temama koje su važne za Komoru, za odvjetništvo te posebice za članstvo HOK-a, a iz izvješća je vidljiva i intenzivnost rada tijela i drugih organa Komore.

Prošle godine izvješće je najvećim dijelom bilo obilježeno razdobljem pandemije koronavirusa koja je dodatno bila produbljena jakim potresima koji su 2020. pogodili područje Banovine i Zagreba. Kako se to razdoblje nastavilo i trajalo sve do ožujka 2022., veliki dio aktivnosti Komore je u tom razdoblju bio vezan rješavanjem problema u neposrednoj vezi s pandemijom. Primjena Odluke o uvođenju posebne sigurnosne mjere obveznog testiranja i kontrole COVID potvrda koju je nacionalni stožer donio 12. studenoga 2021. izazvala je burne reakcije članstva koje se u tom razdoblju u potpunosti podijelilo. Radilo se o pitanju koje je podijelilo društvo i svijet, a Hrvatska odvjetnička komora morala je voditi računa o tome da ne može zastupati samo jedan dio odvjetnika, već ukupno članstvo. Bilo je teško naći balans između kolega koji su se oštro protivili uvođenju COVID potvrda i kolega koji su smatrali da bi korištenje i provjeravanje COVID potvrda trebalo proširiti. Komora je tih dana intenzivno komunicirala sa svim dionicima pravosuđa, a posebice s resornim ministarstvom, te su odvjetnici bili iznimno izuzeti od obveze predočavanja COVID potvrde ili drugog odgovarajućeg dokaza o cijepljenju, preboljenju odnosno testiranju u postupcima koji su se vodili pred pravosudnim tijelima, što je značilo da se odvjetnicima omogućilo ispunjavanje zadaće pružanja pravne zaštite i zastupanja stranaka. Nadamo se da je razdoblje pandemije iza nas te da se u narednom razdoblju nećemo susretati i s tim dodatnim teretom.

Ovo izvješće podijeljeno je na nekoliko tematskih cjelina: aktivnosti HOK-a na izmjenama općih akata HOK-a, normativna aktivnost HOK-a, aktivnosti HOK-a u odnosu na članove,

međunarodna aktivnost te unutarnja organizacija HOK-a, s napomenom da su sve teme usko povezane i teško ih je razdvajati jer se nadovezuju jedna na drugu.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu zauzima posebno mjesto i ima posebno značenje u ovom izvješću budući da se radi o temeljnom propisu svakog odvjetnika i odvjetništva kao profesije. Temelj Zakona o odvjetništvu počiva u čl. 27. Ustava Republike Hrvatske kojim je odvjetništvo određeno kao samostalna i neovisna služba koja svakome osigurava pravnu pomoć. Ustav Republike Hrvatske time je odredio posebnu ulogu odvjetništvu, kao zaštitnika temeljnih ljudskih prava i sloboda, što proizlazi i iz činjenice da je ustavna odredba koja se odnosi na odvjetništvo smještena u glavu Ustava koja se odnosi na zaštitu temeljnih ljudskih prava i sloboda, dakle, onih prava zaštićenih Europskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava, za čije se osiguranje brine i Europski sud za ljudska prava.

Ali uloga odvjetništva je i daleko veća. Ne samo da je odvjetništvo zaštitnik temeljenih ljudskih prava i sloboda već je i graditelj pravne države te dio pravosudnog sustava Republike Hrvatske, a zbog svoje uloge, nezaobilazan i specifičan dio pravosuđa.

U svjetlu iznesenih činjenica postaje potpuno jasno zbog čega se Komora s velikom upornošću opirala svrstavanju odvjetništva u gospodarsku djelatnost, u koju je Europska komisija silom željela svrstati odvjetništvo i poistovjetiti odvjetništvo s gospodarskim djelatnostima. Tim više što je i Ustavni sud u svojim odlukama opetovano isticao kako je jedino odvjetnik (za razliku od bilo koje druge djelatnosti) dužan pomoć osigurati svakome te ne može otkloniti obavljanje svoje usluge. Dakle, iako neki propisi Europske komisije govore o pružanju usluge, ta usluga u prijevodu na strani jezik ne sadržava nužni i neraskidivi dio te riječi hrvatskog značenja; dužnost davanja „usluge“, služba. Tu bitnu različitost u odnosu na gospodarsku djelatnost naglasio je i Ustavni sud još 2000. godine u svojoj odluci broj: U-I-23/1999., a to je stajalište ponovio i u kasnijim odlukama, te izričito naveo: „Smisao i cilj odvjetništva prvenstveno je pružanje stručne pravne pomoći onima kojima je to potrebno. Pravna pomoć, kao strogo definirano zanimanje odvjetnika, bitan je činitelj pravne sigurnosti demokratske i pravne države Republike Hrvatske te predstavlja jedan od vidova djelovanja pravosuđa i uprave“.

Uz navedeno, i danas su nejasne tvrdnje Europske komisije kojima se tvrdi da Zakon o odvjetništvu nije usklađen s europskom direktivom. Nejasno je iz razloga što je nesporna činjenica da je Republika Hrvatska morala ispuniti sve zahtjeve prije pristupanja Europskoj uniji (dalje: EU). Bez obzira na navedeno, HOK je niz godina intenzivno radio na otklanjanju prigovora Europske komisije i obrazlaganju stajališta Hrvatske odvjetničke komore Europskoj komisiji da je Zakon o odvjetništvu u potpunosti usklađen s europskom pravnom stečevinom. Posebice su se u tom pravcu intenzivirale aktivnosti HOK-a nakon dobivanja Obrazloženog mišljenja Europske komisije od 2. srpnja 2020., a u povodu kojega je Ministarstvo pravosuđa i uprave (dalje: MPU) izradilo inicijalni prijedlog izmjena Zakona o odvjetništvu. Tim prijedlogom u cijelosti je bilo udovoljeno svim traženjima Europske komisije bez uvažavanja argumenta koje je iznijela Komora. Štoviše, tim prijedlogom predviđala se i zakonska intervencija u Tarifu o nagradama i naknadi za rad odvjetnika (dalje: Tarifa). HOK se u svojim pisanim očitovanjima oštro protivio tom prijedlogu te je zbog zaštite i očuvanja odvjetništva održao niz izravnih pregovora s MPU-om, ali i s predstavnicima Europske komisije.

Potrebno je naglasiti da se HOK nije protivio svim prijedlozima Europske komisije, već je uvijek imao u vidu dobrobit odvjetništva, pa je tako podržao one prijedloge koji su išli u korist profesije poput mogućnosti da odvjetnik zaposli odvjetnika ili mogućnosti da odvjetnik pojedinac ima pisarnicu. Tijekom ovih nekoliko godina Komora je neumorno pokušavala objasniti položaj i poziciju odvjetništva. Konačni nacrt ZID Zakona o odvjetništvu pripremljen

je u rujnu 2021., te je ušao u proceduru. Prije njegova usvajanja u Hrvatskom saboru, u studenom su predstavnicima izvršne i zakonodavne vlasti ponovno intenzivno obrazlagani razlozi neprihvatljivosti i neprimjerenosti pojedinih zakonodavnih rješenja. Usprkos tome, neki od prijedloga Europske komisije ipak su uvršteni u zakonski tekst koji je na koncu usvojen te je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu stupio na snagu 2. prosinca 2021. godine.

Ne možemo biti u potpunosti zadovoljni tekстом izmjena i dopuna, ali možemo biti zadovoljni upornošću koju smo pokazali u borbi za što bolje razumijevanje položaja odvjetništva i za što bolji tekst našeg osnovnog propisa. Nismo zadovoljni time što je omogućeno da odvjetničko društvo osnuje drugo odvjetničko društvo, kao i da odvjetnici iz EU-a bez polaganja ispita iz poznavanja pravnog poretka Republike Hrvatske, odnosno bez trogodišnjeg razdoblja prilagodbe, mogu osnovati odvjetničko društvo ili zajednički odvjetnički ured, bilo međusobno, bilo u suradnji s hrvatskim odvjetnicima. Ipak, veća šteta za hrvatsko odvjetništvo spriječena je, jer nije uvedena mogućnost osnivanja multifunkcionalnih odvjetničkih društava ili znatnije intervencije u Tarifu ili uvođenje potpune slobode reklamiranja bez ograničenja odredbama Kodeksa odvjetničke etike i Pravilnika o reklamiranju, oglašavanju i web stranici odvjetnika.

U izmjene zakona uvedene su i neke bitne novine za koje se Komora zalagala, pa je tako uvedena mogućnost da odvjetnik zaposli drugog odvjetnika. Navedena odredba znatno će olakšati rad samostalnim odvjetnicima i zajedničkim odvjetničkim uredima.

Promjene Zakona o odvjetništvu su obimne i neminovno povlače za sobom izmjene i usklađenje općih akata HOK-a, ali i donošenje nekih novih općih akata, npr. prvi put uvedena je obveza trajnog stručnog usavršavanja odvjetnika. Usklađenju i izradi općih akata pristupilo se već početkom godine. Postojeća radna grupa za rad na općim aktima HOK-a pojačana je dodatnim članovima, pa je tako formirana radna grupa koja je nekoliko mjeseci intenzivno radila na izradi nacрта izmjena i dopuna Statuta HOK-a te Kodeksa odvjetničke etike (dalje: Kodeks). Usklađivanje tih akata bilo je neophodno jer je uvedena mogućnost zaposlenja odvjetnika kod drugog odvjetnika te mogućnost da odvjetničko društvo osnuje drugo odvjetničko društvo, te je stoga bilo potrebno regulirati nekoliko pitanja. Najbitniji su razlozi donošenja izmjena ovih općih akata – reguliranje sljedećih pitanja: status odvjetnika zaposlenog kod samostalnog odvjetnika odnosno kod odvjetnika člana zajedničkog odvjetničkog ureda, može li zaposleni odvjetnik imati vježbenika, tko je ugovaratelj osiguranja za zaposlenog odvjetnika, je li zaposleni odvjetnik dužan postupati po uputama poslodavca odnosno gdje je granica njegove neovisnosti, pitanje odgovornosti poslodavca za rad zaposlenog odvjetnika, kome stranka daje punomoć za zastupanje, može li zaposleni odvjetnik osnovati zajednički ured s odvjetnikom-poslodavcem itd. Osim toga bilo je nužno propisivati nove situacija sukoba interesa uzrokovanih uvedenom mogućnosti osnivanja odvjetničkog društva od drugog odvjetničkog društva.

Ujedno, uz nužne izmjene uzrokovane ZID Zakona o odvjetništvu bilo je potrebno izvršiti analizu cjelokupnog teksta Statuta i Kodeksa te po potrebi izmijeniti i dopuniti i druge odredbe koje su se u praksi pokazale manjkavima.

Imajući u vidu da je te akte potrebno donijeti na Skupštini HOK-a, dakle početkom srpnja, tijekom ove godine učinjeni su iznimni napori na usklađenju navedenih općih akata sa ZID Zakona o odvjetništvu, ali i njihovom općem unapređenju, a na čemu i ovom prilikom zahvaljujemo svim kolegama koji su uložili svoj doprinos.

Osim navedenih akata, u skladu s odredbom članka 24. ZID Zakona o odvjetništvu bilo je potrebno pripremiti te u skladu s propisanom procedurom i donijeti Pravila kojima se regulira provjera znanja za odvjetnike iz druge države članice EU-a koji žele obavljati odvjetnički poziv pod nazivom „odvjetnik“ u skladu s člankom 36.a Zakona o odvjetništvu.

Pravila o utvrđivanju programa, postupka i načina provedbe ispita iz poznavanja pravnog poretka Republike Hrvatske u bitnome definiraju: područja prava na koja se odnosi poznavanje pravnog poretka Republike Hrvatske, postupak provjere poznavanja pravnog poretka Republike Hrvatske te polaganje ispita, povjerenstvo koje bi utvrđivalo poznaje li kandidat pravni poredak Republike Hrvatske i koje bi provodilo ispit kao i način formiranja navedenog tijela, pri čemu bi članovi povjerenstva mogli biti samo članovi HOK-a, koncept ispita bio bi u dva dijela (pisani i usmeni dio) koji bi se provodio na hrvatskom jeziku, troškovi ispita snosio bi kandidat.

U Narodnim novinama broj 38/2022 od 25. ožujka 2022. objavljena su Pravila o utvrđivanju programa, postupka i načina provedbe ispita iz poznavanja pravnog poretka Republike Hrvatske, koja su stupila na snagu 2. travnja 2022. godine.

U protekloj godini Tarifa o nagradama i naknadi za rad odvjetnika bila je važna tema sjednica tijela Komore. Upiti odvjetnika i/ili stranaka za tumačenje odredbi Tarife, za koja je nadležan isključivo Upravni odbor HOK-a, bili su na svakoj sjednici Upravnog odbora. Ukupno je odgovoreno na više od stotinjak upita, od kojih su neki zahtijevali i ozbiljna razmišljanja i dugotrajnu diskusiju, a neki samo ponavljanje već zauzetih stavova. Komisija za ispitivanje troškovnika odvjetnika nužno je vezana uz tumačenja Tarife i jednako je bila aktivna kako bi provjerila troškovnike ili izdane račune odvjetnika te dala odgovore, većim dijelom strankama.

No, kako ovo izvješće ne sadrži statističke podatke a ne ulazi ni u detaljniju analizu redovnog rada Komore već se bavi većim dijelom pitanjima od posebne bitnosti za odvjetništvo, navest ćemo izmjene i dopune Tarife koje su bile nužne zbog pritiska Europske komisije, najvećim dijelom, da se ukinu fiksne tarife.

Europska je komisija već spomenutim Obrazloženim mišljenjem od 2. srpnja 2020. zatražila od Republike Hrvatske ukidanje fiksnih tarifa za odvjetnike i maksimalno povećanje fleksibilnosti postojeće Tarife, pa je MPU izradio prijedlog izmjene članka 19. stavak 1. Zakona o odvjetništvu s namjerom da se u potpunosti derogira Tarifa, odnosno da se Zakonom predvidi ugovaranje naknade za rad odvjetnika neovisno o Tarifi.

Komora je uspjela u svojim mnogobrojnim očitovanjima i usmenim pregovorima uvjeriti Europsku komisiju da Tarifa pruža dovoljnu fleksibilnost za ugovaranje odvjetničke nagrade te da nije potrebno intervenirati u Zakon o odvjetništvu u tom dijelu, pa je, s obzirom na inzistiranje Europske komisije kako je odredba Tbr. 39. Tarife nejasna i nedovoljno fleksibilna, izvršena intervencija u samoj Tarifi. U Narodnim novinama br. 37/2022, od 23. ožujka 2022. objavljene su Izmjene i dopuna Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, koje su stupile na snagu 31. ožujka 2022. godine.

Rad na izmjenama i dopunama Tarife o nagradi i naknadi za rad odvjetnika nastavio se i nakon donošenja izmjena i dopuna Tarife, zbog potrebe usklađivanja Tarife s uvođenjem eura u Republici Hrvatskoj. Izvršni odbor HOK-a, u skladu s ovlasti iz Tbr. 49. st. 2. Tarife, uskladio je vrijednost boda iz Tbr. 50. Tarife na 15,00 kuna, što se pretvara u 2,00 eura danom uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, a Upravni odbor HOK-a na sjednici u svibnju 2022. godine, u skladu s Tbr. 49. st. 1. Tarife, donio je izmjene Tarife te

prihvatio da se nakon utvrđenja nove vrijednosti boda od 2,00 eura daljnja povećanja vrijednosti boda provode uvjetno – ovisno o Tarifom utvrđenom navedenom indeksu (promjena prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj prema podatku Državnog zavoda za statistiku) uvijek u iznosima od 0,20 eura za svakih 10 posto promjene u odnosu na početnu vrijednost utvrđenu za 2021. godinu. Nakon što se provede savjetovanje s javnošću, UO HOK-a donio bi izmjene Tarife koja bi se dostavila na suglasnost ministru pravosuđa i uprave. Svakako je bitno naglasiti da je vrijednost boda Tarife posljednji put usklađena 2004. kada je određena u iznosu od 10,00 kuna, a prije toga vrijednost boda bila je od 1994. godine – 8,00 kuna. Važno je istaknuti i da je prosječna neto plaća u Republici Hrvatskoj za 1994. utvrđena u iznosu od 1.247,00 kuna, 2004. bila je 4.173,00 kuna, a 2021. prosječna neto plaća iznosi 7.129,00 kuna. Dakle, od posljednje promjene vrijednosti boda proteklo je više od 18 godina, a troškovi su porasli višestruko.

Pored navedenih najbitnijih izmjena općih akata Komore, donesen je i Pravilnik o trajnom stručnom usavršavanju odvjetnika, kojim je, uz ostalo, određena obvezna edukacija odvjetnika s minimalno 12 školskih sati godišnje. Upravo je na tu temu u ožujku održan Okrugli stol u povodu XXXVIII. Dana hrvatskih odvjetnika na kojem je rečeno kako stalne izmjene zakona i propisa kao i primjena novih tehnologija utječu na potrebu stalnog stručnog usavršavanja odvjetnika, a upravno trajno stručno usavršavanje jamstvo je uspješnog obavljanja odvjetničke službe.

U sklopu izmjena i donošenja općih akata Komore donesen je novi Pravilnik o radu Centra za mirenje, izmjene Pravilnika o reklamiranju, oglašavanju i web stranici odvjetnika, a planira se i osnivanje arbitražnog suda Hrvatske odvjetničke komore čije će se djelovanje također urediti posebnim pravilnikom.

Potrebno je spomenuti kako je neposredno nakon prošle godišnje Skupštine HOK-a, točnije 14. srpnja 2021., zaprimljen dopis MPU-a Republike Hrvatske s upitom Glavne uprave za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo i mala i srednja poduzeća Europske komisije (dalje: Glavna uprava za unutarnje tržište), koji se odnosi na visinu upisnine u Imenik odvjetnika HOK-a. Glavna uprava za unutarnje tržište tražila je potvrdu visine iznosa upisnine kao i obrazloženje razloga za propisivanje iznosa upisnine te pitala primjenjuje li se isti iznos upisnine na hrvatske odvjetnike i odvjetnike iz EU-a koji žele obavljati odvjetničku službu u Republici Hrvatskoj. Tijekom protekle godine Komora se na tu temu očitovala MPU-u, AZTN-u, Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske, Pučkoj pravobraniteljici i dr. U očitovanjima je istaknut ustavni položaj odvjetništva u Republici Hrvatskoj, dužnosti i ovlasti Komore koje izvršava financirajući se pritom isključivo vlastitim proračunskim prihodima koji dolaze od upisnina i članarina odvjetnika i odvjetničkih vježbenika, pojašnjeni su razlozi zbog kojih pojedini kandidati za upis u Imenik odvjetnika plaćaju različite iznose upisnine, pri čemu je posebno ukazano na činjenicu da su se pitanjem upisnine bavili Ustavni sud kao i Visoki upravni sud, a koji nisu našli razloge radi kojih bi postojeće rješenje vezano uz visinu upisnine bilo nezakonito ili protivno Ustavu Republike Hrvatske.

Interes članstva, ali i javnosti, pobudilo je mišljenje AZTN-a od 18. veljače 2022. prema kojem točka I. Odluke o utvrđivanju visine upisnine u Imenik odvjetnika HOK-a od 14. ožujka 2019., u skladu s kojom se za prvi upis u Imenik odvjetnika HOK utvrđuje upisnina u iznosu od 37.500,00 kuna, predstavlja prekomjeran iznos te prepreku za pristup tržištu pružanja odvjetničkih usluga. S tim u vezi Komora je zatražila stručnu pomoć kolega koji se bave zaštitom tržišnog natjecanja te je uz njihovu pomoć izrađeno detaljno očitovanje Komore u kojem su istaknuti razlozi neosnovanosti takvog mišljenja. Osim toga, iniciran je

sastanak s AZTN-om na kojem su argumenti Komore i usmeno obrazlagani. Nažalost, na tom sastanku predstavnici AZTN-a zaključili su da AZTN nema namjeru mijenjati svoje neobvezujuće mišljenje te je Komori sugerirano da razmotri alternativna rješenja u određivanju visine upisnine.

Komora je i ove godine zahvaljujući velikom angažmanu svojih članova aktivno sudjelovala u radu radnih skupina, osnovanih uglavnom pri MPU-u Republike Hrvatske, radi donošenja izmjena i dopuna zakona ili donošenja novih zakona. Iako Komora ni ove godine nije pozivana od drugih ministarstava da sudjeluje pri donošenju ili prilikom izmjena zakona, Komora smatra da su upravo odvjetnici pozvani sudjelovati u radu takvih radnih skupina prilikom donošenja zakona koji su od bitnosti za društvo u cjelini, jer su upravo oni ti koji na dnevnoj bazi primjenjuju zakone zastupajući obje strane u postupku. Primjećuje se da se u najvećem broju slučajeva prijedlozi i mišljenja HOK-a nisu prihvaćali, pa ni onda kada su traženja ili mišljenja sadržavala opća, jednostavna i neupitno logična traženja ili kada su traženja bila usmjerena isključivo na zaštitu stranke.

Nažalost, službeni podaci Hrvatskoga sabora ukazuju na ozbiljnu zakonodavnu hiperprodukciju, jer se zadnjih godina godišnje donosi više od 700 zakona, a još oko 300 zbog potrebe usklađenja s pravom EU-a. Primjerice, Zakon o parničnom postupku od 1991. godine izmijenjen je 16 puta, a Zakon o kaznenom postupku od dana donošenja 2008. godine 10 puta. HOK će i dalje svojim radom u radnim skupinama pokušati utjecati na donošenje zakonskih tekstova koji će biti dugotrajniji.

Izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku, (točnije sedamnaesta izmjena i dopuna od 1991.) uglavnom su bile usmjerene na ubrzanje postupka i održavanje ročišta na daljinu. Rad te radne skupine bio je intenzivan i Komora je putem svog predstavnika predložila velik broj izmjena i dopuna. Jedan od bitnijih prijedloga, usudili bismo se reći tehničke naravi, a koji bi olakšao rad odvjetnicima, bio je sustavno rješenje problema korištenja godišnjih odmora odvjetnika bez opasnosti od propuštanja rokova, pa je tako predloženo da u razdoblju od 1. do 15. kolovoza, te od 20. prosinca do 5. siječnja, zbog korištenja godišnjih odmora nastupi zastoj svih rokova u odnosu na stranke, uključujući i rokove za izjavljivanje pravnih lijekova, te rokove za preuzimanje pismena putem e-komunikacije, a da nakon 15. kolovoza odnosno 5. siječnja, rokovi ne teku iznova, već nastavljaju od dana kad je nastupio zastoj roka. Takav prijedlog podržali su i suci i predstavnici pravne znanosti, no MPU je takav prijedlog odbio. Obrazloženo je da bi se prihvatom tog prijedloga usporio postupak nije prihvatljivo.

U bitnom, izmjene i dopune ZPP-a svode se na tri ključne stvari koje će iziskivati prilagodbu odvjetnika. Uvodi se utvrđenje plana raspravljanja koji će na pripremnom ročištu sudac usuglasiti sa strankama. Na taj način svakako će se dobiti na brzini i izvjesnosti trajanja parničnih postupaka, dok će s druge strane negativna posljedica zasigurno biti to da će doći do ograničenja radnji koje odvjetnik u postupku može poduzeti, a samim time i naplatiti od stranke. Druga bitna novina su audio rasprave. Pritom se od inicijalnog prijedloga mogućnosti tonskog snimanja ročišta došlo do toga da će se sva ročišta snimati. Treća značajna novina odnosi se na presumirano povlačenje tužbe. Još 2013. člankom 36. ZID ZPP-a brisan je članak 216. ZPP-a i time je bio ukinut institut mirovanja postupka, a odvjetnici su stavljeni u nepovoljan i nejednak položaj u odnosu na ostale sudionike sudskog postupka u slučaju njihovog nepristupanja ročištu za glavnu raspravu. Komora se zalagala za trajno i pravično rješenje u odnosu na odvjetnike te na povrat instituta mirovanja. No, u odnosu na taj institut uspjelo se postići samo djelomični kompromis, koji nije zadovoljavajući. Tražilo se i vraćanje instituta redovne revizije, ali jednako bezuspješno.

Jednako kao što je predlagala u postupku izmjena Zakona o parničnom postupku, Komora je u postupku savjetovanja s javnošću o izmjenama i dopunama Zakona o općem upravnom postupku i Zakona o upravnim sporovima predložila da se i ti zakoni, dopune na način da se njima propiše kako u razdoblju od 1. do 15. kolovoza te od 20. prosinca do 5. siječnja zbog korištenja godišnjih odmora nastupa zastoj svih rokova u odnosu na stranke, uključujući i rokove za izjavljivanje pravnih lijekova, te rokove za preuzimanje pismena putem e-komunikacije, a da nakon 15. kolovoza odnosno 5. siječnja rokovi ne teku iznova, već se nastavljaju od dana kad je nastupio zastoj roka. Iz izvješća o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima proizlazi da prijedlog Komore nije prihvaćen, uz obrazloženje da se na temelju Zakona o radu (Narodne novine, br. 93/14., 127/17. i 98/19.) pri utvrđivanju rasporeda korištenja godišnjeg odmora moraju uzeti u obzir potrebe organizacije rada i mogućnosti za odmor raspoložive radnicima te uz napomenu da Zakon o upravnim sporovima ne poznaje institut zastoja postupka.

Jednako kao što je predlagala u postupku izmjena Zakona o parničnom postupku, Komora je u postupku savjetovanja s javnošću o izmjenama i dopunama Zakona o općem upravnom postupku i Zakona o upravnim sporovima predložila da se i ti zakoni, dopune na način da se njima propiše kako u razdoblju od 1. do 15. kolovoza te od 20. prosinca do 5. siječnja zbog korištenja godišnjih odmora nastupa zastoj svih rokova u odnosu na stranke, uključujući i rokove za izjavljivanje pravnih lijekova, te rokove za preuzimanje pismena putem e-komunikacije, a da nakon 15. kolovoza odnosno 5. siječnja rokovi ne teku iznova, već se nastavljaju od dana kad je nastupio zastoj roka. Iz izvješća o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima proizlazi da prijedlog Komore nije prihvaćen, uz obrazloženje da se na temelju Zakona o radu (Narodne novine, br. 93/14., 127/17. i 98/19.) pri utvrđivanju rasporeda korištenja godišnjeg odmora moraju uzeti u obzir potrebe organizacije rada i mogućnosti za odmor raspoložive radnicima te uz napomenu da Zakon o upravnim sporovima ne poznaje institut zastoja postupka.

Takav prijedlog Komore nije prihvaćen niti u odnosu na Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnom postupku. Pritom se u izvješću o provedenom savjetovanju navodi da se predmet trenutnih izmjena ciljano odredbe koje se tiču digitalizacije i postupanja s pismenima u elektroničkom obliku, a da se o prijedlogu HOK-a može raspraviti u okviru šire rasprave i eventualnih opsežnijih izmjena Zakona o općem upravnom postupku.

Zakon o zemljišnim knjigama je donesen 2019. (Narodne novine, broj 63/19), a trenutačno je u postupku izmjena i dopuna. Potrebno je podsjetiti da su Hrvatska javnobilježnička komora i Hrvatska odvjetnička komora prije nekoliko godina osnovale zajedničko povjerenstvo. Na sastanku povjerenstva prošle godine dogovoreno je da se zajednički istupi prema MPU-u s prijedlogom da se uknjižba može dopustiti samo na temelju javnih isprava ili solemniziranih privatnih isprava koje je sastavio odvjetnik. Na zajedničkom sastanku s ministrom pravosuđa i uprave krajem studenoga prošle godine iznesen je taj zajednički prijedlog.

Tijekom rada radne skupine za izmjenu Zakona o zemljišnim knjigama neki su članovi dali ostavku uz obrazloženje da ne žele sudjelovati ako se njihovi prijedlozi ozbiljno ne uzmu u razmatranje. Nakon toga ta se radna skupina više nije sastala, ali je bez obzira na tu činjenicu na e-savjetovanju objavljen tekst prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama (dalje: ZID ZZK). U tekstu je uočena promjena članka 9. stavak 3. (kojim se mijenja postojeći članak 105. ZZK-a), kojom je predloženo da je javni bilježnik obvezan podnijeti prijedlog za uknjižbu u zemljišnu knjigu. Ukratko, iz te odredbe proizlazi da je javni

bilježnik obavezan podnijeti prijedlog za upis čak i u slučaju da je samo ovjerio potpis na ispravi koja je temelj za uknjižbu, iako prilikom ovjere ne ulazi u njezin sadržaj. S obzirom na to da će zemljišnoknjižni sud dopustiti uknjižbu samo na temelju javnih isprava ili privatnih isprava na kojima je istinitost potpisa ovjerovljena na način propisan posebnim zakonom, odvjetnici više de facto neće podnositi prijedloge za uknjižbu te bi se predloženim izmjenama položaj odvjetnika u zemljišnoknjižnim postupcima uvelike ograničio. Komora smatra da takvo rješenje nije dobro te da bi dovelo do „zatrpavanja“ odjela zemljišnih knjiga prijedlozima koji nisu podobni za upis, a to je obrazložila primjedbama koje je stavila u e-savjetovanje. Dodatno je zatražen hitan sastanak s ministrom na kojem je dogovoreno da će se argumenti Komore uvažiti te da će takvo rješenje biti ukinuto. Unatoč naporima i obrazloženim primjedbama Komore, na sjednici Vlade Republike H 27. svibnja 2022. usvojen je prijedlog ZID ZZK-a prema kojem bi javni bilježnik nakon sastavljanja javnobilježničkog akta, solemnizacije ili ovjere potpisa na ispravi, koja je temelj za upis u zemljišnu knjigu, bio obavezan podnijeti prijedlog za upis u zemljišnu knjigu, osim ako se stranka tome izričito protivi.

Fokus radne skupine koja je radila na izradi nacрта prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku bio je na uvođenju novih tehnologija u kazneni postupak – prije svega audio i video snimanje rasprava, ročišta na daljinu i uvođenje e-komunikacije u kazneni postupak. Jedan od prijedloga bio je da se uvede odredba na temelju koje je dostava pismena putem e-komunikacije izvršena primitkom pismena u sigurni pretinac, čemu se predstavnik Komore oštro protivio te predložio da se odredi rok za preuzimanje pismena po uzoru na slovenski zakon. Taj je prijedlog prihvaćen.

Uz navedeno, izmjenom članka 148. stavak 4. i 5. ZKP-a braniteljima po službenoj dužnosti omogućeno je da zahtjev za naknadu troška postupka podnose i tijekom postupka a ne, kao do sada, tek po okončanju postupka. Prema predloženom rješenju, sud bi bio dužan u roku od tri mjeseca od postavljenog zahtjeva odlučiti o njemu, što je sve u skladu i s našim dugogodišnjim traženjima.

Uz navedene izmjene ZKP-a za položaj branitelja po službenoj dužnosti bitno je i donošenje novog Pravilnika o visini nagrade za rad odvjetnika prilikom obrana po službenoj dužnosti, obrana na teret proračunskih sredstava i odvjetnika kao opunomoćenika djeteta žrtve kaznenog djela. Tim je Pravilnikom udovoljeno višegodišnjem traženju Komore, koje se intenziviralo tijekom zadnje tri godine, te je povećana nagrada odvjetnicima za zastupanje. Tako je iznos nagrade braniteljima po službenoj dužnosti i na teret proračunskih sredstava utvrđen u iznosu od 50 posto nagrade za rad koja bi odvjetniku pripadala za pojedine radnje u postupku prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, dok je visina nagrade za rad odvjetnika kao opunomoćenika djeteta žrtve kaznenog djela određena u visini od 70 posto nagrade za rad odvjetnika prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

U izradi je Nacrt prijedloga Zakona o izvanparničnom postupku, a u radu radne skupine na tom zakonu sudjeluje predstavnik HOK-a. Kako nema odgovarajućeg zakonskog akta, u Hrvatskoj se još uvijek primjenjuju pravna pravila Zakona o izvanparničnom postupku Kraljevine Jugoslavije iz 1934. godine pa je time jedna od rijetkih, ako ne i jedina država u Europskoj uniji koja nije donijela zakonski akt kojim bi se uredilo ovo važno područje.

Komora je sudjelovala i u izmjenama drugih zakona, pa tako u izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, Zakona o mirenju, Zakona o dostavi pismena u sudskim postupcima, Zakona o lobiranju i dr. Sudjeluje i u radu radne skupine za e-ovrhu, u radnim skupinama drugih tijela pa tako, primjerice, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u izradi prijedloga

Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima te pratećeg Akcijskog plana za provedbu, ili daje mišljenja, pa je tako npr. mišljenje dato na Uredbu o vrijednosti iznosa za utvrđivanje naknade za pružanje sekundarne pravne pomoći za 2022. tražeći da se vrijednost boda utvrdi u primjerenom postotku u odnosu na iznose propisane Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

Osim aktivnim sudjelovanjem u radnim skupinama Komora prati i donošenje zakona u drugim ministarstvima. Tako je Komora podržala obrazložene stavove Hrvatske komore ovlaštenih inženjera geodezije u odnosu na čl. 44. Prijedloga ZID Zakona o poljoprivrednom zemljištu kojim se de facto zabranjuje parcelacija poljoprivrednog zemljišta koje se nalazi izvan građevinskog područja odnosno kojom odredbom se zabranjuje dioba na čestice manje od 1 ha, jer se zabranom parcelacije neće, kao što neki očekuju, spriječiti nelegalna gradnja koja se događa na manjim poljoprivrednim parcelama.

Suradnja HOK-a sa sudovima i drugim tijelima može se ocijeniti kao zadovoljavajuća, a Komora na tjednoj bazi dostavlja razne statističke podatke, odgovara na razne upite sudova, ureda pravobranitelja, Središnjem registru državne imovine, itd.

Komora sudjeluje i u Nacionalnom planu razvoja pravosudnog sustava za razdoblje od 2022. do 2027. i Akcijskom planu provedbe te se očituje o raznim pitanjima. Tako se HOK na poziv Europskoga suda za ljudska prava (dalje: ESLJP) očitovao na predložene izmjene Pravila 44. Poslovnika Suda, a prema kojima bi početak rokova za miješanje u postupak bio od objave odgovarajuće odluke odnosno obavijesti na web stranicama ESLJP-a. U bitnom, HOK je ukazao da bi predložene izmjene mogle dovesti do nepoštovanja rokova te nastanka štete, izrazio stajalište da bi stranke u postupku trebale biti obaviještene o svim radnjama u vezi s njihovim predmetom, što obuhvaća i pitanje jesu li u tijeku rokovi za moguće miješanje treće strane, te je predložio uspostavu sustava za elektroničku komunikaciju sa strankama.

Na poziv MPU-a Republike Hrvatske, Komora se očitovala na nacrt četvrtog periodičnog izvješća Republike Hrvatske prema Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima. Na taj nacrt nije bilo dopuna niti primjedbi, a Komora je prethodno dostavila MPU-u dopise s podacima za izradu tog Nacrta izvješća. Riječ je o podacima o edukaciji odvjetnika s područja ljudskih prava, podacima o broju korisnika LMS-sustava za online edukaciju, podatku o posebnoj listi odvjetnika za trgovanje ljudima te podacima o broju podnesenih molbi za besplatnu pravnu pomoć i odobrenim molbama u razdoblju od 2017. do 2020. godine.

U očitovanju je istaknuta ustavna pozicija odvjetništva u Republici Hrvatskoj kao samostalne i neovisne službe te da svi međunarodni i europski naponi usmjereni zaštiti odvjetništva moraju poštivati visoku ustavnopravnu razinu zaštite samostalnosti i neovisnosti koju uživa odvjetništvo u Republici Hrvatskoj. Navedeno je da unatoč ustavnoj poziciji odvjetništva u Republici Hrvatskoj, ni hrvatsko odvjetništvo nije izuzeto od povremenih pokušaja ugrožavanja njegove samostalnosti i neovisnosti, zbog čega je potrebno kontinuirano raditi na poboljšanju i zaštiti njegovog položaja. U svom očitovanju Komora je istaknula kako je za učinkovitu zaštitu odvjetništva u svakoj državi članici potrebno omogućiti djelovanje odvjetništva kao samostalne i neovisne službe i kao dijela pravosudnog sustava, na način koji ne dovodi u pitanje specifičnosti pojedinog pravnog sustava i ulogu odvjetničkih komora kao jamaca neovisnosti, profesionalnog integriteta i odvjetničke etike.

Nakon razdoblja pandemije kada se međunarodna aktivnost HOK-a svodila uglavnom na online konferencije i seminare, a većina događaja na kojima HOK inače sudjeluje bila je zbog epidemioloških razloga otkazana, početkom ove godine situacija se počela mijenjati i

međunarodne aktivnosti su se pojačale, kako u hibridnom tako i u „uživo“ formatu. Tako su predstavnici Komore u veljači 2022. u Bordeauxu sudjelovali na konferenciji o edukaciji vježbenika u pravosudnim tijelima i odvjetništvu koju je organiziralo Vijeće Europe. Na konferenciji je naglašena potreba za implementacijom odgovarajuće edukacije za odvjetnike i odvjetničke vježbenike u cilju podizanja kvalitete odvjetničke usluge te jačanja digitalizacije edukativnih aktivnosti.

Komora je sudjelovala i na raznim online sastancima, pa tako i na sastanku s delegacijom Europske komisije na temu izrade izvješća o vladavini prava u Republici Hrvatskoj za 2021., a tijekom sastanka razmijenile su se informacije i mišljenja o promjenama u odnosu na neovisnost HOK-a, o ažuriranju informacija o utjecaju pandemije COVID-19 na rad odvjetnika te o statističkim podacima o disciplinskim postupcima protiv odvjetnika a također i na drugim, već spomenutim projektima, npr. Vijeća Europe „22HR02 – Digitalno kao zadano: Optimizacija učinkovitosti i kvalitete pravosudnih usluga i transparentnost sudskih odluka“. Za izdvojiti je i konferencija u organizaciji Odvjetničke komore iz Varšave na kojoj se razgovaralo o prednostima udruženja odvjetnika u odvjetničke komore, napadima na fizički i psihički integritet odvjetnika kao i inicijativi EU-odvjetnika da pomognu ukrajinskim izbjeglicama izazovima u odvjetničkoj profesiji, pa tako i na Danima slovenskih odvjetnika u Portorožu u listopadu 2021. te na sastanku predsjednika odvjetničkih komora srednje i istočne Europe u Beču u studenome 2021. godine. U lipnju 2022., na konferencija europskih predsjednika odvjetničkih komora u Beču, HOK se pridružio inicijativi Francuske odvjetničke komore o potpisivanju deklaracije europskih odvjetnika o primjeni vladavine prava.

Komora surađuje s pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj, te sve češće zajedno sudjeluju u raznim projektima, koji su najčešće financirani iz sredstava Europske unije, ali redovno sudjeluje i u orijentacijskim danima stručne prakse na kojima se približava odvjetništvo. Komora njeguje odnose sa zakladama kojima je suosnivač, pa tako sudjeluje u radu Zaklade Jadranko Crnić, Zaklade Zlatko Crnić, Hrvatskoga društva za građansko pravne znanosti, Hrvatskog društva za kazneno pravne znanosti čija predsjednica je naša članica, a na što smo izuzetno ponosni. Komora sudjeluje i na okruglim stolovima u organizaciji Hrvatske akademije znanost i umjetnosti, a koji su vezani uz pravo i pravnu znanost.

Sve su češći upiti članova Komore i građana koji se temelje na Zakonu o pravu na pristup informacijama, a na te se upite redovno odgovaralo. Nekoliko postupaka bilo je i pred Visokim upravnim sudom, a treba izdvojiti presudu u kojoj je Visoki upravni sud potvrdio stajalište da HOK nije dužan dati cjelovite zapisnike sa sjednica IO-a i UO-a HOK-a, i to zbog zaštite poslovne tajne, osobnih podataka, privatnog života, odvjetničke tajne. Visoki upravni sud također je naveo da tražitelj informacije nema pravo uvida u informaciju koju traži koja je sastavni dio drugostupanjskog spisa.

Uz navedene aktivnosti, HOK na dnevnoj razini vodi računa i o pojedinačnim upitima kolega, problemima s kojima se susreću te ih pokušava rješavati. Problema je bilo i ove godine, a primijećen je porast prijava protiv sudaca zbog njihovog nekolegijalnog postupanja prema odvjetnicima, primjerice, odbijanju prijedloga za odgodu ročišta zbog nenadanog bolovanja uslijed kojeg je odvjetnik završio u bolnici. Nadamo se da se radilo o izoliranim slučajevima kojih je bilo nešto više nego ranijih godina zbog teškog razdoblja pandemije.

Posebno nam je drago da se ove godine može utvrditi da je napada na odvjetnike bilo manje nego ranijih godina te da nisu bili s fatalnim posljedicama, ali se istovremeno primjećuje porast broja pretraga ureda na temelju članka 17. Zakona o odvjetništvu. Sudovi redovno, u skladu sa

zakonskim odredbama, obavještavaju Komoru koja u svim slučajevima određuje ovlaštene predstavnike koji nadziru pretragu.

I nadalje se posebno vodi računa o prijavama koje imaju elemente neovlaštenog pružanja pravne pomoći odnosno kaznenog djela iz članka 313. Kaznenog zakona, nadripisarstva, a po jednoj prijavi podignuta je optužnica, dok je nekoliko prijava pri nadležnim tijelima u razmatranju.

Tijekom godine rješavani su razni problemi, među ostalima problemi s kojima su se suočavali odvjetnici s područja OZ-a Splitsko-dalmatinske županije prilikom posjeta zatvorenicima u Zatvoru Split, rješavali su se problemi vezani uz OSS-sustav, provjeravala se informacija o specifikaciji kamere postavljene u prostoriji za posjete zatvorenicima Zatvora Zagreb, i dr.

No, sustavno su se rješavala pitanja i/ili poteškoće vezana za e-komunikaciju sa sudovima i drugim tijelima te sustav e-Ovrhe. Tako je npr. ukazano MPU-u na probleme s kojima se u svakodnevnom radu susreću odvjetnici u postupcima koji se provode na temelju Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, te je zatraženo da se u tim postupcima, ali i u svim drugim postupcima u kojima se pismena ne dostavljaju e-komunikacijom, poduzmu sve potrebne mjere za uvođenje sustava e-komunikacije. Traženju je bilo udovoljeno, pa je odvjetnicima omogućeno korištenje e-komunikacije u izvanparničnim predmetima u R1 upisniku pred županijskim sudovima za tu vrstu sporova. Osim rješavanja pojedinačnih problema tijekom godine održane su radionice s ciljem poboljšanja sustava i iznalaženje rješenja za uočene nedostatke. Radionica je bilo više, ali svakako bi trebalo izdvojiti radionicu provedenu u sklopu projekta „Potpora provedbi e-komunikacije u hrvatskom pravosuđu“. Taj projekt provodi Vijeće Europe zajedno s MPU-om, kao ključnim korisnicima, uz potporu Opće uprave za potporu strukturnim reformama (DG REFORM) Europske komisije. Na radionici je izvršen pregled stanja sustava u protekloj godini, raspravljano je o funkcionalnosti i korisnosti tog sustava kao i mogućnosti i potrebi povezivanja dodatnih dionika u sustav.

Iako moderna tehnologija donosi boljitak, ona donosi i određene probleme. Tako su zabrinule prijave odvjetnika o tzv. phishing napadima. Naime, imena odvjetnika neovlašteno su se koristila pri kreiranju e-mail adresa s kojih su se slali mailovi s potencijalno opasnim sadržajem, a i sama Komora bila je izložena takvim napadima, te su se imena njenih zaposlenika koristila pri kreiranju takvih e-mail adresa.

No, slučaj hakiranja jedne odvjetnice posebno je zabrinuo, jer su s njenog računala preuzeti izvorni dokumenti iz njenih odvjetničkih spisa koji su pritom bili objavljeni na javno dostupnom linku. Tražio se otkup kako bi se dokumenti s linka uklonili. S takvim postupanjem nesporno su ostvarena obilježja kaznenih djela neovlaštenog pristupa iz članka 266. st. 1. KZ-a, neovlaštenog presretanja računalnih podataka iz članka 269. st. 1., računalne prijevare u pokušaju iz članka 271. st. 1. i 2. u vezi s čl. 34. KZ-a te kaznenog djela odavanja i neovlaštenog pribavljanja poslovne tajne iz čl. 262. st. 1. KZ-a. Komora je odmah reagirala te zatražila od glavnog ravnatelja policije hitno poduzimanje potrebnih radnji i mjera iz njegove nadležnosti radi što bržeg pronalaska počinitelja predmetnih kaznenih djela i procesuiranja istih.

Na temelju članka 21. Zakona o odvjetništvu i glave III. Kodeksa odvjetničke etike, HOK osigurava besplatnu pravnu pomoć socijalno ugroženim osobama i žrtvama Domovinskoga rata u pravnim stvarima u kojima te osobe ostvaruju prava koja su u vezi s njihovim položajem. Besplatnu pravnu pomoć hrvatski odvjetnici daju i u slučajevima koji uključuju maloljetnike u postupcima uzdržavanja kao i slučajeve azilanata te romske zajednice u gradu Zagrebu te Međimurskoj, Brodsko-posavskoj i Primorsko-goranskoj županiji. Na taj segment Komora je

posebno ponosna, a ovim putem zahvaljuje svim kolegama koji su tijekom godine zaprimili rješenje i na temelju rješenja zastupali stranke koje nisu u mogućnosti podmiriti nagradu i naknadu odvjetniku za rad. Uz navedeno, HOK se pridružio, na inicijativu Vijeća odvjetničkih komora Europe CCBE-a, pozivu za pružanjem pomoći izbjeglicama iz Ukrajine. Besplatna pravna pomoć izbjeglicama iz Ukrajine pružat će se u sklopu programa besplatne prave pomoći.

Jedno od najbitnijih pitanja već je spomenuta edukacija odvjetnika. Iako je kao zakonska obveza trajno stručno usavršavanje uvedeno tek novelom iz prosinca Zakona o odvjetništvu, HOK kontinuirano provodi stručno usavršavanje već godinama, ali u protekloj godini je u potpunosti zaživio LMS-sustav putem kojeg odvjetnici mogu online pregledavati predavanje koje im treba ili koje žele pogledati i to kada njima to odgovora. Ako će prilike dopustiti, na jesen će se nastaviti i s predavanjima uživo.

Časopis „Odvjetnik“ najstariji je pravni časopis u Republici Hrvatskoj, zbog čega je od posebne važnosti za Komoru. Od sredine ove godine dobio je novi malo izmijenjeni i moderniji grafički izgled a dobio je i novu rubriku „Aktualna sudska praksa“. U planu su još neke nove rubrike, a nadamo se da će i članovi HOK-a svojim doprinosom, posebice pisanjem stručnih članaka, pridonijeti bogatijem sadržaju najstarijeg hrvatskog pravnog časopisa.

Velika je pažnja tijekom protekle godine posvećena unutarnjoj reorganizaciji HOK-a. Broj članova HOK-a u konstantnom je porastu, pa Komora tako trenutačno broji više od 5.000 odvjetnika, a kada se toj broju doda više od 1.500 odvjetničkih vježbenika, ukupan broj članova je gotovo 7.000. Trend je porasta upisa odvjetničkih vježbenika u Imenik odvjetničkih vježbenika, a broj upisa odvjetnika se ne smanjuje. Administriranje članova sve je zahtjevnije, upita je sve više, bilo telefonskih bilo elektroničkom poštom. Broj djelatnika nije dostatan da bi Komora vršila svoju regulatornu a potom i uslužnu djelatnost. Komunikacija je općenito postala sve zahtjevnija. Sve navedeno dovelo je do razmišljanja da se nužno mora pristupiti reorganizaciji radnih mjesta, jer više nije moguće da jedna osoba obavlja sav posao vezan, primjerice, uz upis odvjetnika. Zbog navedenih se razloga pristupilo izradi Pravilnika o organizaciji rada i sistematizacije radnih mjesta, koji je usvojen na sjednici UO-a HOK-a 19. svibnja 2022.

Najbitniji dio modernizacije Komore svakako je novo programsko rješenje HOK-a, odnosno aplikativni sustav koji je u produkcijskom radu gotovo godinu dana (početak produkcijskog rada temeljnih modula bio je u srpnju 2021. godine). Aplikativni sustav u visokoj je fazi gotovosti, točnije trenutno je isporučeno 95 posto modula. Za potpunu isporuku projekta preostaje isporuka preostalih modula i dijelova aplikacije, kao i povezivanje s implementiranim modulima. Novo aplikativno rješenje sastoji se od nekoliko razina. Detaljno su razrađeni svi imenici i svi upisnici koje Komora vodi i sadržavaju potpune podatke svakog subjekta upisa. Osim navedenog, novo aplikativno rješenje omogućava ažurnu i dinamičnu web stranicu na kojoj je jedna od najvećih promjena portal Moj HOK, namijenjen članovima HOK-a. Portal sadrži mnogobrojne mogućnosti od kojih je sada dostupno npr. pregled stanja članarina (neplaćenih zaduženja s podacima za plaćanje te kartice plaćanja), slanje raznih tipova zahtjeva prema Komori (zahtjev za promjenom sjedišta, promjenom osobnog podatka te razni drugi zahtjevi) te pregled statusa obrade poslanih zahtjeva, pristup do elektroničkih materijala za edukacije i predavanja te ostalih materijala, prijava novih polica osiguranja, pregled objavljenih životopisa vježbenika i odvjetnika, pregled tijela HOK-a u kojima je član uključen, pregled foto galerija s događanja HOK-a itd. U narednom periodu na portalu Moj HOK otvarat će se dodatne mogućnosti, poput izlistavanja imenika i upisnika vezanih uz člana, elektroničkih

prijava na događanja HOK-a, te preuzimanja elektroničkih potvrda. Osim toga, nova web stranica je modernija i ima tehničke mogućnosti koje stara web stranica nije imala.

Digitalizaciju će se nastaviti, pa su u tijeku razgovori da se izgradi odgovarajuća platforma elektroničke procedure za pristup odvjetničkoj profesiji te da se u cijelosti digitaliziraju postupci priznavanja stručnih kvalifikacija i prijave stručnih ispita. Osim toga, potrebno je u suradnji nadležnih tijela sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva sve procedure spojiti u NIAS i Katalog usluga te dostupne za EU/EGP državljane te je potrebno osigurati njihovo priključenje u čvor e-IDAS.

U odnosu na odvjetničke vježbenike, Komora ima dugu tradiciju u tome da posebnu pažnju poklanja mlađim kolegama te ih odgaja u duhu odvjetništva i priprema ih da jednog dana postanu odvjetnici koji će bezuvjetno poštivati Ustav, Zakon o odvjetništvu, Statut HOK-a te posebno Kodeks odvjetničke etike. Suradnja s Udrugom odvjetničkih vježbenika u protekloj je godini bila više nego zadovoljavajuća, čemu je pridonijelo vodstvo Udruge. Vodstvo na čelu s predsjednikom bilo je konstruktivno i aktivno te je u cijelosti opravdalo povjerenje svojih članova. Tako je nakon ozbiljnih i argumentiranih pregovora 1. ožujka 2022. donesen novi Kolektivni ugovor o uvjetima rada te o pravima i obvezama iz radnog odnosa između poslodavca i odvjetničkog vježbenika, kojim je povećana bruto plaća odvjetničkog vježbenika bez položenog pravosudnog ispita i s položenim pravosudnim ispitom, te je u potpunosti usklađen s odredbama Zakona o radu.

Komora redovno prati i pojedinačne uspjehe odvjetnika, jer takav uspjeh pridonosi ugledu cijele profesije. Posebno nas je obradovala dodjela nagrade i priznanja Zaklade dr. sc. Jadranko Crnić dvojica odvjetnika: Ratku Žuriću i dr. sc. Tinu Matiću. Ratko Žurić dobitnik je najvišeg priznanja Zaklade Nagrade dr. sc. Jadranko Crnić za cjelokupni životni doprinos i iznimna postignuća u pravnoj struci te promociju vladavine prava u Republici Hrvatskoj, a dr. sc. Tin Matić dobio je priznanje za knjigu od značenja za unapređenje pravne struke za svoju knjigu „Globalna unifikacija prava elektroničke trgovine – Konvencija UN-a o elektroničkoj komunikaciji“. Obje nagrade dodijeljene su za 2019. godinu, a uručene su dobitnicima na ceremoniji održanoj u Preporodnoj dvorani u Zagrebu u rujnu 2021. godine.

Ove godine je i Sanja Bezbradica Jelavić, odvjetnica u Zagrebu dobila veliko priznanje Grada Zagreba – „Zagrepečanka godine“ za veliki trud i zalaganje u zaštiti ljudskih prava. Takvo priznanje dokaz je da je odvjetnička profesija zaštitnik temeljnih ljudskih prava.

Na tragu nužnih promjena kojih mora biti svjesna i koje mora slijediti i Hrvatska odvjetnička komora, postavlja se pitanje treba li profesionalizirati određene funkcije u Komori. Upravo to bila je tema nedavno održane XV. Konferencije odvjetnika i odvjetničkih vježbenika HOK-a. Profesionalizacija funkcija u odvjetničkim komorama pitanje je kojim se posljednjih godina bavi većina odvjetničkih komora u Europi. Nakon zanimljivog panela na kojem su izraženi stavovi za i protiv, razvila se diskusija u kojoj su članovi HOK-a iznosili svoja mišljenja o tome treba li profesionalizirati određene funkcije u Komori i koje. Zaključak Konferencije je da je potrebno nastaviti s razgovorima o potrebi profesionalizacije određenih funkcija.

Nositelji svih funkcija u tijelima Komore su odvjetnici koji imaju svoje urede u kojima rade i od kojih žive. Rad za Komoru u svim tijelima, radnim grupama, komisijama, vijećima na volonterskoj je bazi i potpuno besplatan. Svatko tko je nešto radio za Komoru dobro zna koliko je to zahtjevno i koliko sati mu je oduzeto, bilo od kancelarije bilo od obitelji i privatnog života. Neke funkcije moguće je i nadalje obavljati na volonterskoj bazi, ali neke funkcije to više nije moguće. Predsjednik Slovenske odvjetničke komore, koji je bio na čelu Komore devet godina,

izračunao je da mu je za rad za Komoru godišnje prosječno trebalo 1.500 radnih sati. U današnje vrijeme mobitela, mailova, hiperprodukcije zakona koje treba pratiti na dnevnoj bazi, više nije moguće održati odvjetnički ured i od ureda živjeti te jednako kvalitetno raditi za Komoru. Zbog toga se postavlja pitanje: želimo li čvrstu, modernu i funkcionalnu Komoru koja će se nositi sa svim izazovima koje današnjica nosi, ili ćemo dopustiti da postane arhaična. Na tragu tog pitanja sve vas pozivam da počnemo razmišljati trebamo li krenuti putem profesionalizacije određenih funkcija i kojih ili ne trebamo.

Poštovane kolegice i kolege, na samom kraju izvješća, do trenutka dok se stav o ovoj temi ne razjasni, u ime svih trenutanih članova Upravnog odbora HOK-a i u svoje osobno ime, kao predsjednik Hrvatske odvjetničke komore, i ovom prilikom apeliram na međusobnu solidarnost, odgovornost i pozitivnost.

Komora će i nadalje kao i do sada sustavno djelovati prema svim tijelima državne vlasti, jer je to naša zakonska obveza, ali i puno više, bit odvjetništva. I ovom prilikom zahvaljujem svima koji su tijekom protekle godine radili za Komoru, za dobrobit odvjetništva i svakog odvjetnika pojedinačno. Veseli nas da je primijećen trend porasta rada mladih kolega koji se aktivno uključuju u rad Komore. Mlade kolege imaju znanja i vještine koje starije kolege nemaju i ne mogu imati u tolikoj mjeri, ali nemojmo zaboraviti da sinergija novih vještina i znanja sa znanjima i iskustvom starijih kolega rađa ogromnu intelektualnu snagu kojom ćemo održati samostalnost i neovisnost odvjetništva u punom smislu tih riječi.

Predsjednik

Josip Šurjak, v. r.

– Uz Izvješće predsjednika HOK-a prilaže se presjek važnijih presuda i odluka vezanih uz odvjetništvo